

Η δημοφιλής συγγραφέας αναποδογυρίζει τους ρόλους Η Λένα Διβάνη, είτε γράφει για τη ζωή

Media: ATHENS VOICE

Page: 38-39

Published at: 20-04-2023

Author: Surface: 1819.98 cm² Circulation: 0

Subjects:

B

BIBΛΙΟ

Η ΛΕΝΑ ΔΙΒΑΝΗ ΚΑΙ ΤΟ «ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ ΑΓΟΡΙ» ΤΗΣ

Η δημοφιλής συγγραφέας στο νέο της μυθιστόρημα αναποδογυρίζει τους ρόλους

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ

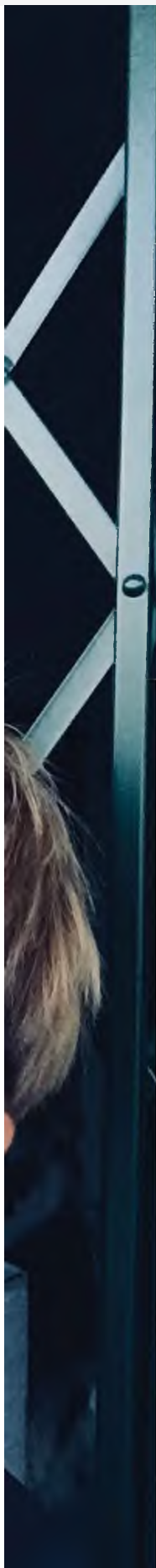
Η Λένα Διβάνη, είτε γράφει για τη ζωή του Καποδίστρια είτε για τη ζωή ενός 19χρονου όμορφου νεαρού που αφήνει το κορίτσι του για να έρθει στην Αθήνα αντιμετωπίζοντας τον «γυναικείο σωβινισμό», έχει το ίδιο χιούμορ και μία αφήγηση που ρέει απολαυστικά ανάμεσα σε περιγραφές, σκέψεις, αναρωτήσεις, συμπεράσματα και αφορισμούς. Το νέο της βιβλίο «Εργαζόμενο αγόρι», που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη, αναποδογυρίζει τα πάντα και περιγράφει μία Ελλάδα μέσα από τα μάτια του 19χρονου ήρωά της, που ζει κάτω από το τακούνι (ή παντόφλα) της μητριαρχίας.

Οι γυναίκες παίζουν πρέφα στα καφενεία και οι άντρες μαζεύουν τα παιδιά από το σχολείο. Νεαρά αγόρια πιάνουν δουλειά σε lifestyle έντυπα και οι διευθύντριες τους την πέφτουν ωμά καπνίζοντας πούρο. Μία κωμωδία που θα μπορούσε να είναι δράμα, εκτός αν την αντιτρέψεις.

Η Λένα Διβάνη μάς εξηγεί πώς ξεσκεπάζει όλα τα ξεπερασμένα αλλά αθάνατα στερεότυπα για τους ρόλους των φύλων, αυτά που φυλακίζουν άντρες και γυναίκες ακόμα και στον 21ο αιώνα.

42 Α.Υ. 20 - 26 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2023

— Είχε πλάκα γιατί, διαβάζοντας το βιβλίο σου, έπρεπε συνεχώς να κάνω την αναγωγή, να αντιστρέψω δηλαδή τους ρόλους άντρας-γυναίκα στους χαρακτήρες γιατί αυτό είναι και όλο το νόημα του βιβλίου. Σου συνέβαινε κι σεένα αυτό γράφοντάς το; Μπερδεύοσσουν;

Αχαχαχα. Εγώ δεν μπερδεύομαι γιατί είχα βουτήξει με το κεφάλι στο ανάποδο αυτό σύμπαν. Όμως είναι σαν να σας βλέπω. Το ίδιο έπαθε και ένα κορίτσι που διάβασε πριν 15 μέρες το βιβλίο. Μου έγραψε: «Έπαθα σοκ». «Σε ποιο σημείο;» τη ρώτησα. «Εκεί που ο μπαμπάς του αγοριού σερβίρει μεζέδες στη σύζυγο και τη φίλη της και μετά εξαφανίζεται στην κουζίνα για να μην τις ενοχλεί καθότι μιλούσαν για σοβαρές δουλειές» μου είπε. Τότε έπαθα σοκ κι εγώ με τη σειρά μου. Όστε τίποτα δεν έχει αλλάξει κατά βάθος στην ελληνική κοινωνία, παρά το γεγονός ότι κομπάζουμε ότι η ισότητα ήρθε; Είναι ακόμα σοκαριστική η εικόνα ενός άντρα που εξυπηρετεί τη γυναίκα του, τη στιγμή που όλες οι γυναίκες ήταν και εξακολουθούν να είναι επί αιώνες στην υπηρεσία των μελών της οικογενείας της; Ούτε κάτι τόσο απλό δεν είναι πια νορμάλ;

— Είναι ένα πολύ διασκεδαστικό παιχνίδι – να έχεις ως πούμε χαρακτηρισές γυναικείους να παίζουν χαρτιά και να καννίζουν, και άντρες μπαμπάδες, με φόρμες, να παίρνουν τα παιδιά από το σχολείο. Πώς συνέλαβες αυτή την ιδέα; Υπήρξε κάποια αφορμή για το «Εργαζόμενο αγόρι»;

Όλη μου η ζωή γέννησε αυτή την ιδέα. Όταν λ.χ. ήμουν φοιτήτρια έκανα baby sitting σε τρία αξιολόγητα παιδάκια στην Νέα Κηφισιά. Πήγα να σπύτι τους στις 7 το πρωί (δηλαδή ξυπνούσα 5.30!) και έφραγα 7 το βράδυ. Περνούσα τέλεια μαζί τους. Παίζαμε, ψήναμε κουλουράκια, γελοούσαμε. Όμως όταν έπαιρνα το τρένο να κατεβώ στην Αθήνα να συναντήσω τους συμφοιτητές και τις συμφοιτήτριές μου, αυτοί συζητούσαν για τέχνη, πολιτική και επιστήμη κι εγώ στεκόμουν βουβή ανάμεσά τους. Ένωθα ότι ήμουν ένα ούφο από άλλον πλανήτη. Στο μυαλό μου κολυμπούσαν πάμπες και αλεσμένο μοσχάρι με καρότα. Η ανησυχία μου δεν ήταν αν ο «καθρέφτης» του Ταρκόφσκι ήταν η καλύτερη του ταινία, αλλά αν θα κατάρφανα τον Κωστάκη να φάει φρουτοκρέμα αύριο. Μου έπαιρνε τουλάχιστον μια δυο ώρες να επανέλθω στην κανονική πνευματική μου φάση. Ε λοιπόν, τότε κατάλαβα την τεράστια θυσία που κάνουν οι μαμάδες που μένουν σπίτι να μεγαλώσουν τα παιδιά. Και οι περισσότερες δεν κάνουν τη θυσία επειδή τη διάλεξαν, αλλά επειδή η κοινωνία με τον τρόπο της τους είπε ότι αν δεν το κάνουν είναι εγωίστριες και άπονες. Τους μπαμπάδες η κοινωνία δεν τους κρίνει ποτέ αν τελικά ασχολούνται με το παιδιά τους μισή ώρα κάθε βράδυ και καμιά Κυριακή...

— Η αντιστοιχία του νεαρού ήρωα που αφήνει το χωριό του στην Κρήτη στα 19 του για να βρει την τύχη του στην Αθήνα, με μία κοπέλα που θα έκανε το ίδιο – και τα όσα τραβάει –, πιστεύεις ότι είναι ρεαλιστική σε μία σύγχρονη ελληνική κοινωνία, έστω κι αν υποθετίεις τη δράση στις αρχές των 00s; Δυστυχώς έτσι φαίνεται, τώρα που αρχίζουμε να το συζητάμε το θέμα. Ένα νεαρό, όμορφο και εντελώς άπειρο κορίτσι από χωριό στην Αθήνα θα είναι ορεκτικό για τους

πάντες – τον ταξίτη, τον προϊστάμενο, τους γείτονες. Θα πρέπει να αποκρούει επιθέσεις όλη την ώρα. Θα τη φάνε όρθια, ειδικά αν δεν έχει πολύ μυαλό στο κεφάλι της. Εδώ μέσα στο σπίτι σου δεν είσαι ασφαλής, όχι έξω στον δρόμο με τους γύπες.

— Το χιούμορ με το οποίο είναι γραμμένο το βιβλίο του χαρίζει μερικές απίθανες σκηνές και ατάκες, που θα ήταν τέλειες να τις δούμε και στην οθόνη. Μοιάζει να είναι γραμμένο σαν ένα σενάριο. Εσύ το βλέπεις σαν ταινία; Είχες μία τέτοια δομή σκέψης γράφοντάς το; Η αλήθεια είναι ότι γράφω κινηματογραφικά – ίσως γιατί έχω εμπιστοσύνη από ταινίες. Μεγάλωσα με ταινίες και βιβλία, ξέρετε. Στηρίχτηκα σ' αυτά. Μια ταινία κι ένα βιβλίο ήταν πάντα η δασκάλα μου, η ψυχοθεραπεύτριά μου και η μαμά της λογοτεχνικής φαντασίας μου. Οπότε, ναι, συμφωνώ και μου το λένε όλοι οι αναγνώστες: «Διαβάζοντας είναι σαν να το βλέπω στην οθόνη του μυαλού μου». Μακάρι να το δούμε και σε πραγματική οθόνη.

— Ποιες είναι δύο αγαπημένες σου «φάσεις» του βιβλίου; Ο τρόπος που την πέφτει στον Χάρη η αδίστακτη διευθύντρια του περιοδικού που δουλεύει. Τι σαμπάνιες επιστρατεύει για να τον ρίξει, τι ελικόπτερα – πέσιμο υπερπαραγωγή! Και μετά διασκεδάω πολύ με τον ταξίτη που τον μαζεύει απ' τον δρόμο και προσπαθεί με άσφαλες κινήσεις να τον προστατεύσει, να τον προσγειώσει και να τον πείσει να μην τσιμπάει σαν βλάκας. Οι γυναίκες είναι αδίστακτες και η ζωή δεν είναι μια ρομαντική κωμωδία.

— Αυτό ήθελα να ρωτήσω κι εγώ... σαν «σοφή κουκουβάγια» στο έργο βάζεις έναν μεσάλικα ταξίτη άντρα σε γυναικοκρατούμενο, εν προκειμένω, επάγγελμα. Πώς βγήκε αυτός ο ρόλος; Και γιατί ειδικά ταξίτης; Με ενέπνευσε μια πραγματική ταξίτζου που με πήρε κούρσα πριν χρόνια ένα βράδυ και μου άνοιξε την καρδιά της όταν κατάλαβε ότι είμαι «καρδιολόγος». Μου είπε, δακρύζοντας σχεδόν, ότι ο άντρας της – μπράβος στα μπουζούκια στη Βόρεια Ελλάδα – την πλάκωνε στο ξύλο μετά το τρίτο ούισκι κι αυτήν και τον πεντάχρονο γιο της. Ένα βράδυ, λοιπόν, τρελάθηκε η γυναίκα, άρπαξε το παιδί και το 'σκασε για την Αθήνα. Έγινε ταξίτζου γιατί ήξερε μόνο να οδηγήσει, δεν την είχαν αφήσει να σπουδάσει. Όταν κατέβηκα άνοιξε το παράθυρο και μου είπε: «Άμα μπει κορίτσι εδώ μέσα κι έχει θέματα, δεν θα τ' αφήσω έτσι. Θα κάνω ντου!» Ε, λοιπόν, κι εγώ την έβαλα στο βιβλίο μου αυτή τη Ζορό με το ταξί!

— Και σαν «πανεξυμνη γυρόλο» που βρίσκει λύσεις, έχεις βάλει μία 9χρονη μικρή, την κόρη του ταξίτη. Ένα αντίστοιχο 9χρονο αγοράκι, δηλαδή, θα ήταν τόσο τετραπέρατο και δεν θα ήταν συνέχεια χωμένο σε ένα video game;

Πα να λέμε την αλήθεια το κοριτσάκι/αγοράκι αυτό συμβολίζει την ελπίδα μου για το μέλλον. Το αύριο ελπίζω ότι θα επιτρέψει σε όλα τα παιδιά να αναπτύξουν ελεύθερα την εξυπνάδα, τη φαντασία, τα ταλέντα και την οργή τους χωρίς να φυλακίζονται σε στερεότυπα. Και τα κορίτσια μπορεί να παίξουν ποδόσφαιρο και τα αγόρια να κλαίει και μαζί να μοιράζονται τις δουλειές του σπιτιού και τα κοντρόλ του video game.

— Μοιραίο ρόλο στο βιβλίο παίζει μία διευθύντρια lifestyle περιοδικού και το αντίστοιχο περιβάλλον. Αναγκαστικά πάει πολύ εύκολα το μυαλό σε συγκεκριμένα περιοδικά της περιόδου 90s-00s. Ήθελες να κάνεις κάποιο σχόλιο με αυτό;

Η αλήθεια είναι ότι αυτά τα περιοδικά (τα οποία διάβαζα κι εγώ από μικρή και τα ξέρω καλά) αιχμαλώτισαν τις γυναίκες στον ρόλο της όμορφης, κομψής οικοδέσποινας που μπορεί μεν να δουλεύει αλλά ποτέ δεν ξεχνά ότι η κύρια αποστολή της είναι να κρατάει ευτυχισμένους όλους τους άλλους πλην του εαυτού της. Δεν θα ξεχάσω ποτέ ένα εξώφυλλο που διαφήμιζε το εξής άρθρο: Πώς να παίρνετε τις στάσεις στο σεξ που σας κάνουν να φαίνεστε πιο λεπτή! Θεέ μου! Δηλαδή ούτε τη στιγμή που υποτίθεται αφηνόμαστε να ευχαριστηθούμε δεν μπορούμε να ξεχάσουμε ότι έχουμε λίγη κυτταρίτιδα στο δεξί μπούτι; Έλεος!

— Έχεις περάσει από παρόμοια περιοδικά; Έχεις ζήσει με κάποιον τρόπο τους ρόλους άντρα-γυναίκα στην εκδοτική ευμάρεια εκείνων των χρόνων; Όχι πολύ. Είχα κάποτε μια στήλη γνώμης σ' ένα πολύ γνωστό περιοδικό, πιστεύοντας ότι μπορεί να αλλάξω το σύστημα από μέσα. Τώρα γελάω με τον εαυτό μου που πίστευα τέτοιες βλακείες.

— Όχι ότι θα έπρεπε, αλλά πρόσεξα ότι δεν έχει βάλει στο βιβλίο κάποια «γκέι παράμετρο» – αν όχι στον ήρωα, τουλάχιστον στον κόσμο της μεγάλης πόλης που εισέρχεται. Πιστεύεις ότι δεν θα ήταν κάτι που θα τον συναντούσε σε αυτόν τον περιπέτειο; Προσπάθησα να το κάνω αλλά παραίτηνα μπερδευτικό. Πώς θα ήταν ένας άντρας γκέι που αμφισβητεί τη στερεοτυπική εικόνα σ' έναν ανάποδο κόσμο; Θα 'κανε η μάνα το παιδί και το παιδί τη μάνα, οπότε αναγκαστικά το άφησα. Το ίδιο με προβληματίσε και η εγκυμοσύνη, τα παιδιά. Βλέπεις με πόση μασεστρία η πατριαρχία μετέτρεψε το απόλυτο ατού των γυναικών, το γεγονός ότι αυτές μπορούσαν να διαγωνιστούν το είδος, σε απόλυτη φυλακή τους...

— Άλλο ένα όμορφο εξώφυλλο βιβλίου σου, με την υπογραφή k2design. Πώς έχει δώσει αυτό το ωραίο σερί;

Ερωτεύτηκα τη δουλειά του γραφείου αυτού (και δη του Φίλιππου Αβραμίδη που ανέλαβε το βιβλίο μου) από το εξώφυλλο στα «Ζευγάρια που έραψαν την ιστορία της Ελλάδας». Η σύλληψη, το χρώμα, τα σκίτσα των ιστορικών προσώπων, όλα ήταν φανταστικά. Αποφάσισα, λοιπόν, να τον εμπιστευτώ για το επόμενο και μετά για το επόμενο και είμαι πολύ χαρούμενη. Έτσι έχω στα χέρια μου τώρα ένα μπουκέτο ανθισμένα, πολύχρωμα, τολμηρά «φορέματα» για τα βιβλία μου.

— Θα επιστρέψεις σύντομα στα αγαπημένα σου (και «μας») ιστορικά αφηγήματα; Α, δεν υπόσχομαι τίποτα. Άλλωστε ποτέ δεν πήγα να προς τις εξασφαλισμένες επιτυχίες γι' αυτό και τα βιβλία μου τα αγαπάει το αναγνωστικό κοινό. Πηγαίνω πάντα εκεί που με οδηγεί η εσωτερική ανάγκη, η έμπνευση και ο πειραματισμός, το παίγνιο. **A**

Δεν θα ξεχάσω ποτέ ένα εξώφυλλο που διαφήμιζε το εξής άρθρο: Πώς να παίρνετε τις στάσεις στο σεξ που σας κάνουν να φαίνεστε πιο λεπτή! Θεέ μου! Δηλαδή ούτε τη στιγμή που υποτίθεται αφηνόμαστε να ευχαριστηθούμε δεν μπορούμε να ξεχάσουμε ότι έχουμε λίγη κυτταρίτιδα στο δεξί μπούτι; Έλεος!

Λένα Διβάνη Εργαζόμενο αγόρι εκδ. Πατάκι